

Uvoľňovanie rozpočtových cieľov by nemalo byť využité na financovanie nových vládnych politík

Rok 2024 bol prvým rokom, ktorý Rada pre rozpočtovú zodpovednosť už posudzuje aj z pohľadu požiadaviek nových EÚ fiškálnych pravidiel. Vývoj verejných financií sa v ňom hodnotí na základe dodržania stanoveného tempa medziročného rastu výdavkov. Zároveň Rada hodnotí aj dodržanie stanoveného limitu verejných výdavkov – národné pravidlo. Nominálnu hodnotu limitu verejných výdavkov na rok 2024 vypočítalo Ministerstvo financií SR na základe odporúčania Rady Európskej únie, podľa ktorej by nemal rásť čistých primárnych výdavkov v roku 2024 presiahnuť 5,7 %.

Podľa Rady prišlo v roku 2024 k prekročeniu stanoveného limitu verejných výdavkov o 189 mil. eur. Naopak, pri medziročnom raste čistých výdavkov podľa nových európskych pravidiel došlo k splneniu povoleného rastu s rezervou 2,4 percentného bodu, čo predstavuje 1,3 mld. eur. Rôzne závery pri vyhodnotení plnenia týchto pravidiel svedčia o ich vzájomnej nekonzistentnosti. Podľa RRZ je preto dôležité, aby nominálna suma limitu, ktorý slúži na operatívne riadenie rozpočtu, bola zosúladená s požiadavkami európskych pravidiel.

Už pri implementácii nových európskych pravidiel RRZ upozorňovala, že kritériá na rast čistých výdavkov nezaručia ozdravenie verejných financií do roku 2028, a preto by národné fiškálne ciele mali byť vzhľadom na vysoké rozpočtové deficity a nárast dlhu výrazne ambicioznejšie. Tomuto zodpovedal aj pôvodný plán vlády, podľa ktorého sa mal deficit verejnej správy dostať pod úroveň 3 % HDP už v roku 2027.

Porovnanie strednodobého vývoja salda a dlhu VS očakávaného vo výročnej správe so scenárom

(ESA 2010, v % HDP)	2024 S	2025	2026	2027	2028
Saldo VS - APR 2025-2028 (ciele vlády)	-5,3	-4,7	-4,1	-3,5	-2,8
Saldo VS – RRZ scenár bez dodatočných opatrení	-5,3	-5,0	-5,3	-5,2	-5,7
- rozdiel (potreba opatrení)		-0,3	-1,2	-1,7	-2,9
Hrubý dlh VS - APR 2025-2028 (ciele vlády)	59,3	59,6	62,2	62,8	62,6
Hrubý dlh VS - RRZ scenár bez dodatočných opatrení	59,3	60,9	63,0	65,7	68,5
- rozdiel		1,4	0,8	2,9	5,8

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, RRZ

Podľa cieľov aktuálne zverejnených vo [Výročnej správe](#) o pokroku Slovenskej republiky 2025 pri plnení národného fiškálno-štrukturálneho plánu (APR) sa zníženie deficitu pod 3 % HDP posúva o rok. Vláda tak už po roku uvoľňuje rozpočtové ciele pre roky 2026 a 2027 o 0,4 - 0,5 % HDP, čo zdôvodňuje nepriaznivými geopolitickými faktormi.

Podľa Rady je čiastočné uvoľnenie rozpočtových cieľov opodstatnené vzhľadom na zhoršenie ekonomického vývoja, avšak prezentovaná miera uvoľnenia sa javí byť nadmerne pesimistická a neopiera sa o nezávislé odhady Výboru pre makroekonomické prognózy.

„V každom prípade je potrebné zabezpečiť, aby k uvoľneniu cieľov pre deficit nevedli nové výdavky, ktoré priamo nevyplývajú z geopolitických a makroekonomických rizík. Výdavky, ktoré súvisia s novými vládными politikami, by mali byť v plnej miere kompenzované úspornými opatreniami tak, aby sa ich vplyvom deficit nezvýšil,“ hodnotí predseda RRZ Ján Tóth.

Celé hodnotenie strednodobého fiškálneho výhľadu nájdete [na stránke RRZ](#).

Kontakt: media@rrz.sk